

Afdeling **Concern Financiën**
Onderwerp **Reactie college op rapport van bevindingen
gemeenterekening 2009 van Ernst & Young**

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Aan de leden van de raad van de gemeente Groningen
te Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer
bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6,
11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt
u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en
kenmerk vermelden.

Telefoon (050) 367 77 52 Bijlage(n) ---

Ons kenmerk **BD 10.2255962**

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.groningen.nl

Datum **21 MEI 2010** Uw brief van

Uw kenmerk

Website
www.groningen.nl

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

De accountant heeft de controle uitgevoerd op de jaarrekening 2009. In de oordeelsparagraaf maakt de accountant een splitsing tussen de getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de baten, de lasten en de balansmutaties. Evenals vorig jaar gaf de accountant een goedkeurende verklaring af met betrekking tot zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid van de jaarrekening. Wij kunnen ons vinden in de positieve constatering van de accountant dat er een deugdelijk rechtmatigheidsonderzoek is uitgevoerd en dat het rechtmatigheidsbeheer voldoende verankerd is in de organisatie.

Daarnaast constateert de accountant een verbetering van de voorspelbaarheid van resultaten. Sturen op een goede en volledige afsluitprocedure, zodat de tussentijdse cijfers gebaseerd zijn op een administratie die bij is, werpt zijn vruchten af. We zijn het eens met de accountant dat er bij de diensten RO/EZ en SOZawe verbeteringen qua resultaatvoorspelling mogelijk zijn. Ons besluit om in 2010 de concernsturing en control op de kwartaalafsluitingen te handhaven, sluit aan bij de aanbeveling van de accountant. Positief is verder de constatering van de accountant dat er bij de diensten OCSW en de HVD een goede stap is gemaakt in de totstandkoming van de jaarrekening.

De accountant doet in zijn rapportage een aantal aanbevelingen. Hierbij brengt hij een top drie van bestuurlijke aandachtspunten specifiek onder de aandacht. De top drie van bestuurlijke aandachtspunten die de accountant specifiek onder de aandacht brengt, bestaat uit: de focus en prioriteitstelling op de plannen rondom bedrijfsvoering¹, de control op de grote projecten en de invoering van het nieuwe financiële systeem. Dit sluit aan bij onze eigen opvattingen over de onderwerpen die de komende periode prioriteit hebben. Hieronder gaan wij nader op de top drie en de overige belangrijke accountantsbevindingen in.

¹ De plannen op het gebied van bedrijfsvoering die hier bedoeld worden, zijn: organisatieontwikkeling en besturingsfilosofie, BIV, risicomangement, invoering nieuw financieel systeem en de komende bezuinigingen.

Bedrijfsvoering

De accountant constateert dat er in de afgelopen periode een aanzienlijke verbetering op diverse onderdelen van onze bedrijfsvoering waarneembaar is. Wij hebben een ambitie die verder reikt. In de komende jaren is op het gebied van bedrijfsvoering concentratie van alle ondersteunende taken (PIOFAH²) een belangrijke stap. Dit ook in het licht van de aanstaande omvangrijke bezuinigingsoperatie. In 2010 blijft onze focus op de invoering van het nieuwe financiële systeem, de verbetering van de bestuurlijke informatievoorziening (BIV), de invoering van risicomangement en het borgen van het begrotingsbeheer. We onderschrijven het punt van de accountant dat prioriteitstelling van belang is. We zijn aan het kijken of we de prioriteitstelling kunnen vertalen in een nadere fasering van een aantal projecten. Voor de zomer komen we hier op terug.

De control op grote projecten en grondexploitatie

In 2008 heeft uw raad de notitie “De gemeenteraad aan het stuur; sturing en verantwoording van projecten” vastgesteld. In lijn met de gemaakte afspraken in deze nota herzien we de grondexploitaties voor sleutelprojecten jaarlijks en overige projecten één keer in de twee jaar, Als programmatische veranderingen dan wel relevante financiële afwijkingen in de prognose dit noodzakelijk maken, vindt eerder een herziening plaats.

Wij hechten groot belang aan goede projectbeheersing en –verantwoording. Staat P is hierbij een belangrijk instrument. In uw motie bij de gemeenterekening 2008 heeft u ons gevraagd om staat P per ultimo van het jaar een integraal onderdeel van de eindejaarscontrole te laten zijn. Wij hebben hieraan uitvoering gegeven zodat de accountant bij de controle van de gemeenterekening 2009 een afgeronde staat P heeft kunnen beoordelen. Op uw verzoek heeft de accountant de rapportage grondbedrijf en staat P afzonderlijk beoordeeld en hierbij een aantal afspraken uit de notitie “De gemeenteraad aan het stuur; sturing en verantwoording van projecten” meegenomen.

De accountant heeft zijn bevindingen in een apart rapport vastgelegd dat u tegelijk met het rapport met bevindingen bij de gemeenterekening hebt ontvangen. In deze brief gaan wij in op de constatering van de accountant over de frequentie van herziening van grondexploitatieprojecten. Voor de overige bevindingen en onze reactie daarop verwijzen wij naar onze brief bij het rapport Grondbedrijf/Staat P.

De accountant is van mening dat door de huidige werkwijze c.q. tempo van herzieningen, de rapportage grondbedrijf per einde van het jaar geen volledige informatie geeft over de waardering en risico's in de grondexploitatieprojecten. Dit komt volgens hem doordat niet voor alle projecten een herziening heeft plaatsgevonden. Op grond van de aanwezige kennis en informatie was er in 2009 geen aanleiding voor een herziening van de overige projecten. Begin dit jaar is een intern onderzoek gestart naar de waardering van de Nog in exploitatie te nemen gronden. Dit kan leiden tot een afboeking op nog in exploitatie te nemen gronden.

² PIOFAH staat voor Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering en Huisvesting

Over de uitkomsten van dit onderzoek zullen wij u in de loop van dit jaar informeren.

De accountant geeft twee alternatieven om te waarborgen dat staat P aan het einde van het jaar volledige informatie geeft. Eerste en volgens de accountant beste alternatief is alle projecten jaarlijks te herzien. Tweede alternatief is de herzieningstermijnen uit de nota De gemeenteraad aan het stuur te handhaven maar door middel van aanvullende interne beheersingsmaatregelen te waarborgen dat de overige projecten tussentijds op goede wijze worden getoetst. Onze voorkeur gaat uit naar het alternatief van aanvullende interne beheersingsmaatregelen. Wij geven daarom de dienst RO/EZ opdracht om in afstemming met de concerncontroller deze interne beheersingsmaatregelen te treffen, zodanig dat er bij het opstellen van de gemeenterekening 2010 voldoende zekerheid is over de juiste waardering van grondexploitatieprojecten. We gaan hier in onze reactie op het rapport van de accountant over de staat P nader op in. Deze aanpak wordt opnieuw tegen het licht gehouden bij de evaluatie van de notitie “De gemeenteraad aan het stuur” (eind 2010, begin 2011).

Wij hebben voor een aantal grote projecten al controlmaatregelen genomen. Zo is er een afzonderlijke controlgroep voor Meerstad, Grote Markt, Regiotram en Zuidelijke Ringweg ingesteld waarin verschillende disciplines van zowel concern als diensten vertegenwoordigd zijn. Belangrijkste doel is het in beeld krijgen en houden van de risico's en de beoordeling van de beheersmaatregelen.

In de notitie “De gemeenteraad aan het stuur; sturing en verantwoording van projecten” zijn afspraken over kredieten en het bewaken daarvan vastgelegd. Per einde van het jaar zijn er bij een drietal diensten overschrijdingen op kredieten vastgesteld. Wij hebben u deze overschrijdingen middels een aanvullende kredietaanvraag in de eerste maanden van dit jaar voorgelegd. Met uw besluit tot aanvulling van het krediet zijn de overschrijdingen hersteld. Wij erkennen dat we nadrukkelijker op het niet overschrijden van kredieten moeten gaan sturen. Hiertoe zullen de afspraken uit notitie “De gemeenteraad aan het stuur; sturing en verantwoording van projecten” verder uitgewerkt worden in richtlijnen en procedures. Een vertaling hiervan in de Financiële Verordening kunt u in het najaar tegemoet zien.

Invoering nieuw financieel systeem

De invoering van het nieuwe financiële systeem (project DaFinCi) legt een groot beslag op de capaciteit van de organisatie. Vanuit een projectorganisatie zijn veel medewerkers vanaf vorig jaar bezig met de implementatie. Zoals de accountant ook vaststelt, verdient de invoering van dit systeem de nodige bestuurlijke aandacht. Er voor zorgen dat het project binnen de gestelde planning en budgetten gerealiseerd wordt, zal nog de nodige inspanning vergen. Het project ligt op dit moment vol op stoom en de geplande invoeringsdatum van 1 januari 2011 wordt gehaald.

Weerstandsvermogen

De conclusie in de weerstandsparagraaf van de rekening is dat het weerstandsvermogen onvoldoende is. De risico's worden groter ingeschat dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Zoals in ons collegeprogramma 2010-2014 verwoord, vinden wij dat gezien de economisch slechtere tijden en de forse bezuinigingstaakstelling, aanvulling van het weerstandsvermogen noodzakelijk is.

Op korte termijn zorgen we ervoor dat met een toevoeging van 3,6 miljoen euro aan de Algemene Egalisatiereserve (AER) het weerstandsvermogen weer als matig in plaats van onvoldoende beoordeeld kan worden. Voor de langere termijn streven we naar een weerstandsvermogen van 100%. Dit willen we bereiken door onder meer 6 miljoen euro aan de reserve WWB (wet Werk en bijstand) toe te voegen. Verder continueren we de afspraak dat we de helft van het rekeningsresultaat toevoegen aan de reserves Grondzaken en Voorzieningen Meerstad.

In 2010 stellen wij een nieuwe Nota Weerstandsvermogen op waarin wij de gevolgen van de invoering van integraal risicomanagement, de analyse van de risicoboxenmethode, de mogelijke risico's in grote projecten en het nu lopende onderzoek naar de waardering van gronden samen brengen.

Rechtmatigheidsbeheer

De accountant constateert dat er een deugdelijk rechtmatigheidsonderzoek is uitgevoerd en dat het rechtmatigheidsbeheer voldoende in de organisatie is verankerd. De fouten liggen ongeveer op het niveau van vorig jaar. De fouten betreffen een tweetal grotere posten. Allereerst hebben wij gekozen voor PWC bij de ondersteuning bij de implementatie van het nieuwe financiële systeem. Wij hebben u hier al eerder over ingelicht. Andere grote post betreft de aanschaf van boeken voor het voortgezet onderwijs. Er zijn wel meer bevindingen en onzekerheden geconstateerd.

Een grote post in de onzekerheden heeft te maken met de extra inzet van middelen ten laste van het participatiebudget. Wij hebben een voorziening gevormd om de kosten van oud ID-ers ten laste van het participatiebudget te brengen. De accountant is van mening dat het vormen van deze voorziening in strijd is met wet- en regelgeving. Meerdere gemeenten zijn hierover in discussie met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Doordat het ministerie nog geen duidelijkheid heeft verschaft, heeft de accountant het opnemen van de voorziening als onzekerheid opgenomen.

De accountant constateert dat er opvallend meer discussie is geweest over de vorming en onderbouwing van voorzieningen. Daarbij constateert hij onvoldoende kennis over dit onderwerp bij diensten. In de scholingsbijeenkomsten die vanuit het concern voor diensten georganiseerd worden, zal aan dit onderwerp nadrukkelijk aandacht besteed worden.

Verder zullen wij in het najaar een actuele versie van de nota reserves en voorzieningen opstellen.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders
van Groningen,

de bürgermeester,

de secretaris,